

شماره بخشنامه : 258020-94

تاریخ : ۱۳۹۴/۰۹/۰۹

موضوع	38- بخشنامه شماره 258020/94 مورخ 09/09/1394; در خصوص نقطه توقف شناسایی برخی از درآمدهای بانکها و موسسات اعتباری
۹۴۲۵۸۰۲۰ ۱۳۹۴۰۹۰۹ ندارد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به قالی و همزمان. دولت	جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک موسسات اعتباری غیر بانکی بانک مشترک ایران - ونزوئلا و بانک بین المللی کیش ارسال میشود. با سلام احتراماً همان گونه که مستحضرنه مقوله زمان و میزان درآمد شناسایی شده همواره موضوعی چالش برانگیز در حسابداری بوده و در این رابطه دیدگاهها و رویکردهای مختلفی در خصوص انواع معاملات و رویدادهای مالی مطرح شده است. به همین دلیل نیز پس از گذشت سالها از آغاز مباحث نظری و تئوریک موضوع کماکان در این خصوص اتفاق نظر و اجماع وجود ندارد مهمترین دلیل موضوع یادشده نیز گوناگونی انواع معاملات و رویدادهای مالی و مالا عدم امکان ارائه قاعده متقن در رابطه با زمان و میزان درآمد شناسایی شده بوده است. با وجود تمامی موارد فوق در وضع استانداردهای مربوط به شناسایی درآمد همواره استاندارد گذاران تلاش داشته اند که قواعد و احکامی هر چند کلی و عام تدوین و ادامه فرایند شناسایی درآمد و نیز تطبیق انواع رویدادها با قواعد تعیین شده را موکول به قضاوت حرفه ای حسابداران نمایند. استحضار دارند که در ارتباط با صنعت بانکداری تا سال ۱۳۸۲ مبنای حسابداری عقود اسلامی در شبکه بانکی کشور بر اساس حسابداری نقدی استقرار یافته بود لیکن براساس مصوبه سال ۱۳۸۱ شورای محترم پول و اعتبار مقرر گردید درآمدهای ناشی از عقود فروش اقساطی اجاره به شرط تملیک خرید دین و قرض الحسنه از ابتدای سال ۱۳۸۲ بر مبنای روش تعهدی شناسایی و در حسابهای بانک ها منظور گردد که مراتب طی بخشنامه شماره مب ۴۰۳ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۰ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید. پیرو مصوبه یاد شده شورای محترم پول و اعتبار در سال ۱۳۸۴ در مورد شناسایی درآمد عقود اسلامی بر مبنای روش تعهدی موارد ذیل را تصویب نمود که مراتب طی بخشنامه شماره مب ر ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید الف درآمد عقود فروش اقساطی اجاره به شرط تملیک جعاله خرید دین و قرض الحسنه در سررسید یا پایان سال هر کدام که زودتر باشد و همچنین درآمد حاصل از وجه التزام اقساط سررسید گذشته و معوق عقود مذکور در پایان هر دوره مالی بر اساس قرارداد قابل شناسایی است. تهران - هوار میرداماد - پلاک ۱۹۸، تلفن : ۲۹۹۵۱ که بینی : ۳۱۱-۱۵۴۹۶۴، فاکس : ۶۶۷۲۵۶۷۴ بات اینترنتی : www.cbi.ir
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	ب - درآمد عقود مشارکت مدنی مضاربه سلف و جعاله و وجه التزام مربوط به تسهیلات سررسید گذشته و معوق فوق بر اساس قرارداد و برآورد متکی به ضوابط داخلی بانک در پایان هر دوره مالی قابل شناسایی برای انعکاس در حسابهای بانک خواهد بود.

ج - طبق استانداردهای حسابداری در روش تعهدی لازم است به موارد زیر توجه شود: جریان منافع اقتصادی مرتبط با قرارداد به درون بانک محتمل باشد.

مبلغ درآمد موضوع قرارداد را بتوان به گونه ای اتکاپذیر اندازه گیری کرد
بر این اساس در سررسید قسط اقساط با توجه به قابلیت اندازه گیری سود و نیز محتمل بودن ورود وجه نقد به درون مؤسسه اعتباری باید سود قسط سررسید شده صرف نظر از وصول یا عدم وصول شناسایی و در دفاتر حسابداری ثبت گردد. از طرف دیگر مؤسسه اعتباری موظف است در صورت عدم تحقق معیارهای ذکر شده در بند «ج» بخشنامه شماره مپ ر ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ شناسایی درآمد تسهیلات اعم از سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه را به روش تعهدی متوقف نموده و در سررسید هر قسط صرفاً ثبت حسابداری لازم را برای تعدیل حساب سود سالهای آینده تسهیلات در دفاتر خود اعمال نماید.

بنابراین وفق ضوابط و مقررات فعلی در خصوص نحوه شناسایی درآمد مؤسسات اعتباری قضاوت حرفه ای متولیان بسیار حائز اهمیت بوده و با توجه به ملاکهای اساسی و کلی تعیین شده در این رابطه باید نسبت به شناسایی سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین اقدام یا شناسایی آنها متوقف گردد. در این ارتباط شایان ذکر است مقصود از قضاوت حرفه ای برخورد سلیقه ای و بدون استدلال و منطق نمی باشد. بلکه باید شرایط درونی و بیرونی حاکم بر رویداد مالی مدنظر قرار گیرد و با توجه به مجموعه عوامل تأثیرگذار و استدلالهای موجود در رابطه با شناسایی یا عدم شناسایی درآمد و میزان آن اتخاذ تصمیم شود. همچنین لازم است در شناسایی انواع درآمدها و هزینه ها اصل احتیاط مبنای عمل قرار گیرد و در موارد وجود تردید و ابهام با اهمیت در تحقق درآمد با هدف جلوگیری از شناسایی سودهای موهوم شناسایی درآمد موکول به رفع ابهام مزبور شود.

با بذل عنایت به جمیع موارد فوق و نظر به این که اقدام برخی مؤسسات اعتباری در ادامه شناسایی درآمد انواع تسهیلات و تعهدات بدون توجه به معیارهای مندرج در بند «ج» بخشنامه شماره مپ ر ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ منتج به شناسایی سودهای موهوم در شبکه بانکی کشور توزیع آن به ذینفعان و نهایتاً تحمیل ریسک بی مایگی به نظام بانکی کشور گردیده است لذا مقتضی است دستور فرمایند به دلیل وجود تردید و

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
وبله
دولت

ابهام با اهمیت در خصوص وصول مطالباتی که بر اساس ضوابط مقرر در دستور العمل طبقه بندی دارایی های مؤسسات اعتباری به طبقه مشکوک الوصول منتقل میشوند از ابتدای دی ماه سال جاری شناسایی درآمد این قبیل مطالبات (اعم از سود وجه التزام تأخیر تأدیه دین و کارمزد متوقف و هر گونه شناسایی مجدد درآمد مزبور به رفع کامل ابهام یاد شده وصول وجه نقد موکول گردد. بدیهی است در ارتباط با مطالباتی که قبل از انتقال به طبقه مشکوک الوصول نیز حائز شرایط شناسایی درآمد مندرج در بند «ج» بخشنامه شماره مپ ر ۷۷۲ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۷ نمی باشند مؤسسه اعتباری مکلف است صرف نظر از طبقه ای که مطالبات در آن منعکس شده است شناسایی درآمد مزبور را تا زمان احراز مجدد معیارهای یاد شده متوقف نماید.

خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع به تمامی واحدهای ذی ربط آن بانک مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن تأکید و نظارت دقیق شود. همچنین مقتضی است ترتیبی اتخاذ شود تا نسخه ای از بخشنامه ابلاغی به واحدهای ذی ربط به مدیریت کل نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری این بانک ارسال گردد. ۲۵۸۳۶۵۵
مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی
عبدالمهدی ارجمند نژاد حمیدرضا غنی آبادی

